

جنگی که فرصت‌ها را نشان داد

همراه با فهیمه فرهمندپور به روایتی از جنگ پرداخته‌ایم

یک پارکینگ و کلی کمپوت و مربا

تا تحویل هلال احمر شود. آن طرف‌تر این جغرافیای رویایی، چند خانم مسن که پا و کمری برای پخت و پز نداشتند، با زبان، ذکر می‌گفتند و با دست‌های مهربان و ماهرشان، کلاه و دستکش می‌بافتند. اگر آن روزها نبود، شاید من دیگر هرگز فرصت نمی‌یافتم ببینم چگونه می‌شود با دودست نحیف آن پیرزن تفرشی همسایه، هم‌زمان با پنج میل بافتنی، دستکش بدون درز بافت. نمی‌دانم شما چنین مهارت اعجاب‌انگیزی را دیده‌اید یا نه؟

من سال‌های مهمی از اواخر کودکی‌ام و سپس نوجوانی‌ام را در این شیرینی‌مراکم، موج و جذاب گذراندم. در میان هُرم و بخار قابلمه‌های پر از مربای داغ، صدای روح‌نواز صلوات‌های مکرری که برای سلامتی امام و پیروزی رزمندگان فرستاده می‌شد و...

جنگ، هشت سال طول کشید. در سال‌های آخر، من برای خودم خانمی شده بودم و دیگر ساکن آن خانه و آن کوچه‌بن‌بست نبودیم، اما آن حال‌وهوا، آن عطر و بو، آن شیدایی و بی‌قراری، هرگز از ذهن، دل، قلب و روح من محو نشد.

در بیشتر سال‌های دوران جنگ، خانه ما در یک کوچه بن‌بست، در محله‌ای سنتی، گرم و منسجم قرار داشت. خانه‌ای شخصی در طبقه دوم، روی پارکینگ که فقط کمی بزرگ‌تر از جای توقف یک ماشین بود. الان که فکرش را می‌کنم، واقعاً نمی‌فهمم این پارکینگ کوچک چطور آن قدر گنجایش داشت که می‌توانست همه خانم‌های محله را همراه با سبدها، قابلمه‌ها، اجاق‌ها و... که دائماً برای جبهه کمپوت و مربا درست می‌کردند، در خود جا دهد و تازه جایی برای شیطنت و بازی ما بچه‌های شاد و پرتحرک آن روزگار هم داشته باشد!

مادرم، مدیر باکفایت این قرارگاه فعال و پرتکاپو بود و البته برخوردار از همراهی مخلصانه جمع‌زنان همیشه پا به کار محله. و این، همه ماجرا نبود. کنار همین پارکینگ کوچکی که به قیمت کنار کوچه ماندن بنز زیتونی‌رنگ محبوب پدرم، به یک پایگاه وسیع تبدیل شده بود، دخترهای جوان و باسواد‌تر یک ملاقه پهن کرده بودند تا داروهایی را که پسرهای نوجوان از در خانه‌ها جمع می‌کردند روی آن بریزند. تاریخ‌مصرفشان را بررسی کنند، تمیز و مرتب دسته‌بندی‌شان کنند

لیلا جانقربان | دکتر فهیمه فرهمندپور از جمله زنان فعال فرهنگی و اجتماعی است که دوران کودکی‌اش با خاطرات دفاع مقدس گره خورده و تجربه‌های خواندنی‌ای از آن دوران تا امروز، که در فضای پس از جنگ دوازده‌روزه به سر می‌بریم، در اختیار دارد. او در کنار تحصیلات حوزوی، تحصیلات دانشگاهی خود را در مقطع دکتری تاریخ اسلام در دانشگاه الزهراء به پایان رسانده و تاکنون در سمت‌هایی چون مشاور وزیر کشور در امور زنان و خانواده، رئیس مرکز مطالعات و تحقیقات زنان دانشگاه تهران فعالیت داشته است. همراه با او از جنگ روایت می‌کنیم تا به نقشی بپردازیم که زنان در این میانه می‌توانند ایفا کنند.

گفتنی است که فهیمه فرهمندپور متولد سال ۱۳۴۷ در تهران است و در کنار تحصیلات حوزوی، تحصیلات دانشگاهی خود را در مقطع دکتری تاریخ اسلام دانشگاه الزهراء به اتمام رسانده است.